

Organ naklinden sonra hayat

ENFEKSIYONDAN KORUNMA

Önsöz

Şirket bilgileri

İçerik

Chiesi GmbH, Hamburg
www.chiesi.de

Prof. Kerstin Herzer,
Uniklinikum Essen (Essen Üniversite Hastanesi)
kerstin.herzer@uk-essen.de

Dr Elisabeth Schieffer,
MH Hannover (Hannover Tıp Okulu)
Schieffer.Elisabeth@mh-hannover.de

Düzenleme ve tasarım

KW medipoint, Bonn
www.kw-medipoint.de

Görüntü kredileri:

Syf. 11, 14, 19 - www.flaticon.com adresinden Freepik tarafından yapılan simge

Sevgili hastamız,

Organ naklinizden sonraki hayatınızda size her şeyin en iyisini diliyoruz. Muhtemelen bunu uzun bir süre beklediniz ve çok defa hastanede yatmak zorunda kaldınız. Bu zorluklardan sonra, organ naklinin gündelik hayatınızda daha aktif ve daha bağımsız olmanızı sağlayacağını umuyoruz. Nakil ameliyatınızdan sonra hayatta kalabilmeniz için (*bağışıklık baskılayıcı*) ilaçları kullanmanız gerekecektir. Bunlar vücudunuzun bağışıklık sisteminin yeni organı reddetmemesine yardım ederler. Bu yüzden, özellikle seyahat ederken yanınızda bol miktarda ilaç bulunması çok önemlidir.

Prof. Kerstin Herzer

Bağışıklık baskılayıcı ilaçları olarak enfeksiyona karşı daha savunmasız olacaksınız. Yine de, enfeksiyondan korunmak için yapabileceklerinize ve yapamayacaklarınıza dair önerilere bağlı kaldığınız müddetçe nakil sonrasında uzun bir süre herhangi bir komplikasyon yaşamadan hayatınıza devam edebilirsiniz. Bu bilgilendirme broşüründe, gelecekte sağlığınıza korumanız ve yaşayabileceğiniz korku ve endişelerinizi ortadan kaldırmak için birkaç ipucu vermek istiyoruz.

Dr Elisabeth Schieffer

Tedavinizi gerçekleştiren doktorlarınız ile iş birliğine dayanan iyi bir ilişki kurmanız, naklinizden sonra özellikle önemli olacaktır. Etkili *bağışıklık baskılayıcı ilaç* konsantrasyonu, reddetme ve enfeksiyon riskini en aza indirmek için düzenli olarak kan numuneleri alınarak izlenecektir. Bu yüzden, düzenli olarak kontrollerinizi yaptırmanız ve herhangi bir komplikasyonla karşılaşmanız halinde nakil merkezinizle iletişime geçmeniz önemlidir. Lütfen bireysel ve merkeze dayanan yaklaşımların değişebileceğini ve burada sağlanan tavsiyelerin dünya çapında geçerli olmayabileceğini unutmayın.

Size yeni organınızla ilgili her şeyin en iyisini diliyoruz.

Saygılarımızla, Kerstin Herzer ve Elisabeth Schieffer

İçindekiler

Önsöz	3
Giriş	5
Nakil ve enfeksiyona karşı koruma	7
Gıda hijyeni	8
Süs ve bahçe bitkilerinin bakımı	12
Hayvanlarla temas	13
Vücut temizliği	15
Aşılar/Seyahat önlemleri	17
Enfeksiyonu önlemek için alınacak ilave önlemler	19
Sözlük	20
Daha fazla bilgiyi şuradan edinebilirsiniz:	21
Notlarınız için	22

Giriş

Bağışıklık baskılama – Nedir?

- ▶ *Bağışıklık baskılama* tedavisi sırasında, *bağışıklık baskılayıcı ilaçlar* olarak bilinen ve nakli yapılan organın reddini önlemek için tasarlanmış özel ilaçlarla vücudun kendi bağışıklık sisteminin “gücü azaltılır”.
- ▶ Bağışıklık baskılayıcı ilaçların doğru dozda uygulanması çok önemlidir. Çok yüksekse hasta, yan etkiler yaşayabilir – çok düşükse yeni organınızın reddedilme riski artacaktır.
- ▶ Doktorunuz ilaç düzeyini izlemek için sizden düzenli olarak kan örnekleri alacaktır.

**Nakil merkezimize düzenli olarak gidin
ve kontrollerinizi yaptırın!**

Nakil ve enfeksiyona karşı koruma

Bağıışıklık baskılayıcı ilaçların kullanılması ile ilişkili riskler nelerdir?

- ▶ Bağıışıklık sisteminizin baskılanması nedeniyle enfeksiyon kapma riskiniz artar.
- ▶ Enfeksiyonlara bakteriler, virüsler ve mantarlar neden olabilir.
- ▶ Bazı kanserlerin oluşma riski de daha yüksektir.
- ▶ *Bağıışıklık baskılayıcı ilaçlara* veya bozuk böbrek fonksiyonuna karşı intolerans geliştirebilirsiniz.
- ▶ Ayrıca bağıışıklık baskılama ilacınızı alırken, kan şekeri düzeylerinizde artış görünebilir. Diyabet oluşması riskini de artırır.

Bu broşürde, size enfeksiyon kaynaklarını tanıyıp bunlardan uzak durmanıza yardımcı olacak, olası enfeksiyon risklerini açıklamak istiyoruz. Burada, sadece bir dizi tavsiye sunulmaktadır. Lütfen doktorunuzla tüm tıbbi sorunlarınızı konuşun. Yapabilecekleriniz ve yapamayacaklarınıza dair belirli önerilere bağlı kalırsanız, gündelik hayatınızı daha normal bir şekilde yaşayabilirsiniz.

Ne tür enfeksiyonlar oluşabilir?

- ▶ İdrar sondası ile olduğu gibi artmış idrar yolu enfeksiyonları riski
- ▶ Yaraların daha geç iyileşmesinin bir sonucu olarak yara enfeksiyonları
- ▶ Ağızda veya genital bölgede mantar enfeksiyonları
- ▶ Bir yüzme havuzuna gittikten sonra ayak mantarı veya genital siğiller
- ▶ Genellikle sağlıklı bireyler için zararsız olan patojenler nedeniyle artmış enfeksiyon riski
- ▶ Gastrointestinal yol enfeksiyonları (sıvı kaybını telafi ediniz!)
- ▶ Zatürre

Not:

- ▶ Vücut sıcaklığında artış bir enfeksiyon belirtisi olabilir. Ancak, sürekli 38°C ateş olması halinde diğer nedenlerin göz önünde bulundurulup araştırılması gerekmektedir (ör., ret reaksiyonu veya dahiliye bölümünü ilgilendiren tıbbi durumlar).
- ▶ İshal ve kusma ile birlikte gastrointestinal enfeksiyon yaşıyorsanız *bağıışıklık baskılayıcı ilaçların* etkililiği ortadan kalkabilir.

İlk ateş belirtisinde derhal doktorunuzla iletişime geçin!

Gıda hijyeni

Gıda maddeleri potansiyel enfeksiyon riski taşıyabilir mi?

- ▶ Vücudun kendi bağışık sisteminin, bağışıklık baskılayıcı tedavinin bir sonucu olarak kısıtlanmasından dolayı gıdalardaki mikroplardan kaynaklanan enfeksiyonların önlenmesi gerekmektedir.
- ▶ Bu yüzden, özellikle nakil prosedüründen sonraki ilk 3 ilâ 6 ayda, vücudun bu dönemde geçiş ve ilaç nedeniyle özellikle hassas olmasından dolayı düşük mikrop lu diyet uygulanması gerekmektedir.
- ▶ Ayrıca düşük mikrop diyetin uygulanmasına belirli gıda maddelerinin taşınması, saklanması ve hazırlanmasının yanı sıra bu gıda maddelerinin seçimi ile ilgili önlemler de dahildir.

Düşük mikrop diyetinde ne tür gıdalar tüketilebilir?

- ▶ Kaynamış su, çay, kahve ve endüstriyel olarak şişelendirilmiş içeceklerin mikrop düzeyi düşüktür ve içilebilirler. Ancak, meyve suları ve diğer tatlandırılmış içeceklerin aşırıya kaçmadan tüketilmesi gerekmektedir.
- ▶ Yeterli olarak ısıtılan et, kümes hayvanları ve balık ürünleri yenilebilir.
- ▶ Ayrıca beslenme planı, pastörize oldukları müddetçe süt ve süt ürünlerini de içerebilir.
- ▶ Sadece yıkanmış ve/veya soyulmuş meyve ve sebzeleri tüketin.

Düşük mikrop lu diyet uygularken hangi ürünlerden kaçınmam gerekir?

- ▶ Açık içeceklerden, filtrelenmemiş veya yeterince ısıtılmamış çeşme sularını tüketmeyin.
- ▶ Çiğ gıdalar veya çiğ ürünler içeren yemeklerin (ör., yumurta, çiğ süt ürünleri, tiramisü, vb.) tüketilmemesi gerekmektedir.
- ▶ Çiğ et (ör., Mett [[çiğ soğanlı kıyılmış domuz eti]]) ve çiğ balığın (ör., sushi) yanı sıra çiğ sosis ürünleri, çiğ veya havada kurutulmuş jambon (ör., Parma jambonu) ve tütsülenmiş sosis ürünlerinden özellikle uzak durulması gerekmektedir.
- ▶ Müsli, paketi açıldıktan sonra en kısa sürede tüketilmelidir. Mikroplar ve mantarlar, ürünlerin uzun süre boyunca muhafaza edilmesi sırasında çoğalabilir. Bu yüzden, küçük paketler alınması önerilmektedir.
- ▶ Yenilebilir küf içeren gıdalardan (ör., bir çeşit peynir olan camembert) uzak durun.
- ▶ Çiğ mantar ve brüksel lahanası tüketmeyin.
- ▶ Görünmeyen küf mantarları bulaşmış olabileceğinden taze, işlenmemiş baklagillerden, çerezlerden ve tohumlardan kaçının.
- ▶ Kesintili soğuk zincir ile üretilen dondurma tüketmeyin. Bu ürünler yüksek salmonella enfeksiyonu riski taşımaktadır.

Yeni organınıza en uygun desteği sağlamak için dengeli, sağlıklı ve düşük mikrop içeren bir diyet uygulamaya çalışmalısınız.

Alışverişe gittiğimde ve gıda ürünlerini muhafaza ederken nelere dikkat etmem gerekir?

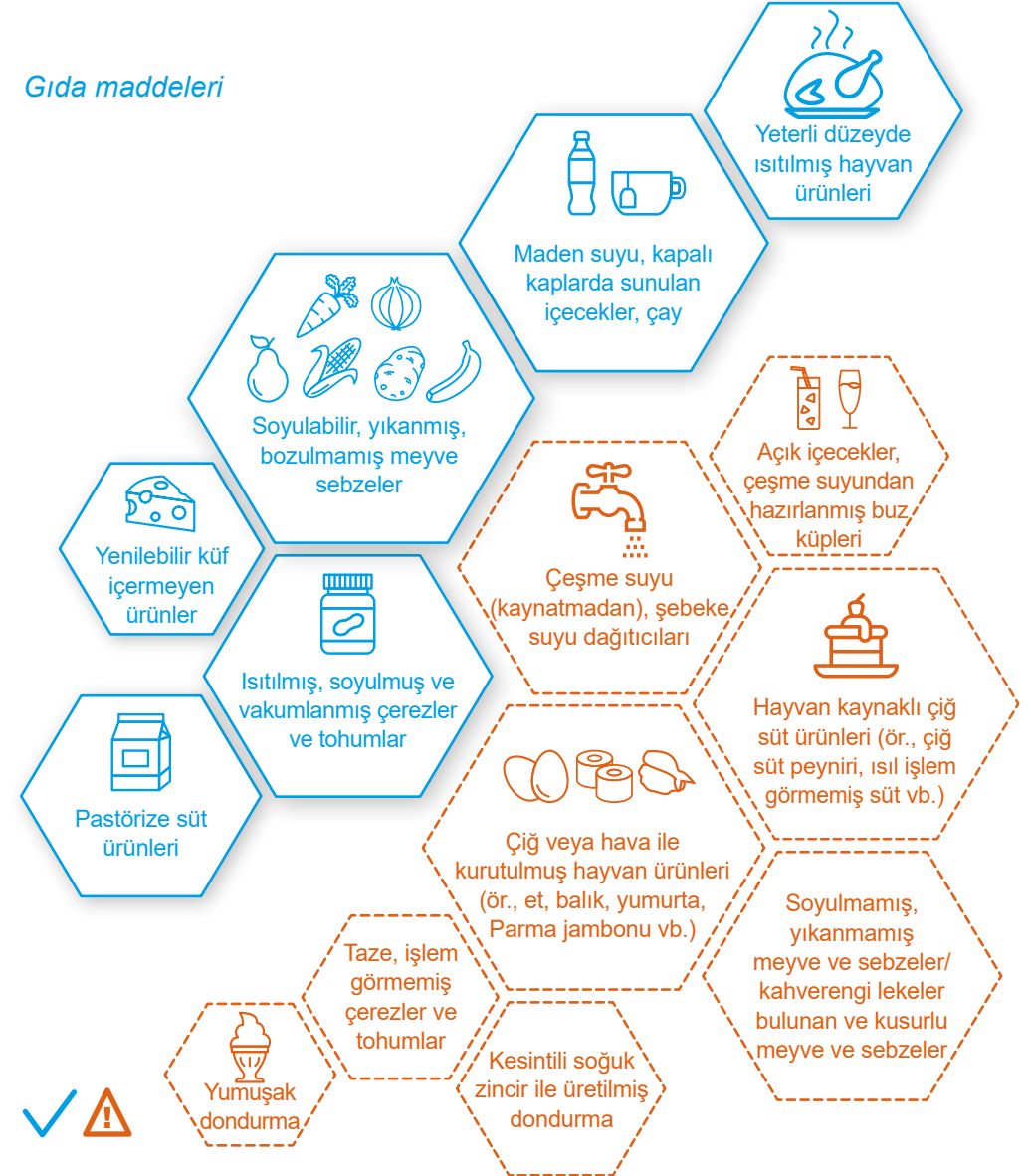
- ▶ Taze gıdaları satın alın ve hızlıca tüketin, bu nedenle mümkün olan en küçük porsiyonları satın alın.
- ▶ Etleri ve kalan yemekleri uzun süre muhafaza etmekten kaçının.
- ▶ Çok kolay bozulabilen ürünleri soğutucu torbada taşıyın.
- ▶ İdeal olarak peyniri ve soğuk etleri soğutulmuş kaplarda muhafaza edin.
- ▶ Balık, kümes hayvanı ve et ürünlerinin, meyve ve sebze gibi diğer çiğ gıda maddelerinin yanında muhafaza edilmemesi gerekmektedir.

Yemekleri hazırlarken hatırlanması gereken hususlar nelerdir?

- ▶ Çiğ gıda ve sebzeler tamamen yıkanıp, gerekirse tüketilmeden önce soyulmalıdır. Üzerinde kahverengi lekeler olan ve kusurlu meyvelerden uzak durun.
- ▶ Yemekleri ısıtmak mikropları öldürür. Bu yüzden balığı ve eti iyice pişirmek (en az 70°C) önemlidir.
- ▶ Geniş bir alana yayılan küflü kısmı kesip ürünü kullanmaya devam etmeyin; küften etkilenen gıdaları derhal çöpe atın.
- ▶ Donmuş ürünlerin buzdolabında çözünmesini sağlayın; çözünmüş suyun diğer gıda maddeleri ile temas etmemesi gerekmektedir.
- ▶ Gıda hazırlamadan önce ve sonrasında her zaman ellerinizi yıkayın.
- ▶ Bulaşık bezinizi düzenli olarak değiştirin ve kurulama bezinizi en az 60°C sıcaklıkta yıkayın.
- ▶ Pişirme ve doğrama aletlerinin yanı sıra çalışma yüzeylerini de her zaman iyice temizleyin.
- ▶ Camdan yapılan doğrama tahtası kullanın, tahtadan veya plastikten yapılan doğrama tahtalarını kullanmayın.
- ▶ Buzdolabınızı düzenli olarak temizleyin.

Düşük mikrop lu diyet, taze gıdaların kullanımını, doğru muhafaza etme ve hazırlama teknikleri ile yeterli hijyen uygulamalarını da içerir!

Gıda maddeleri

Süs ve bahçe bitkilerinin bakımı

Süs ve bahçe bitkilerinin bakımı ile ilişkili riskler nelerdir?

- ▶ Toprak ve gübrenin yanı sıra kesilmiş çiçeklerden gelen su, cilt üzerindeki küçük kesikler ve hava yoluyla emilebilen çok sayıda mikrop içermektedir. Bu nedenle, nakil hastaları yüksek enfeksiyon riski taşımaktadır.

Süs ve bahçe bitkilerinin bakımını yaparken nelere dikkat edilmesi gerekir?

- ▶ Artan mikrop yükü nedeniyle, cildinizde sıyrıkların oluşmasını önlemek için bahçe ve süs bitkilerinizin bakımını yaparken koruyucu eldiven takmanız önerilmektedir.
- ▶ Özellikle nakilden sonraki ilk aylarda, topraktan toz kaldırmanın yanı sıra bitkinin saksısını ve suyunu değiştirmeniz gerekmektedir.
- ▶ Bitkiler ile çalıştıktan sonra ellerinizi iyice yıkayın.
- ▶ Yaz boyunca ayaklarınızda herhangi bir kesik oluşmamasına dikkat edin. Bu, mikroplar için bir giriş yolu teşkil edebilir. Bu yüzden dışarıya yalın ayak çıkmamanız gerekir.

Yapabilecekleriniz ve yapamayacaklarınıza dair belirli önerileri uygularsanız bahçe ve süs bitkilerinizin bakımını yapmanız mümkündür!

Hayvanlarla temas

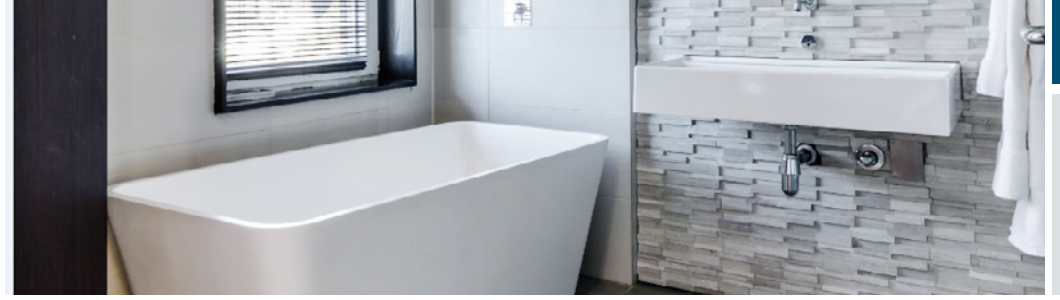
Ev hayvanı besleyebilir miyim?

- ▶ Esas olarak, ev hayvanı besleyebilirsiniz. Ev hayvanlarınızın veteriner tarafından düzenli olarak parazitler, kurtçuklar ve diğer patojenler açısından kontrol edildiğinden emin olun.
- ▶ Ancak, naklinizden sonraki ilk altı ilâ on iki ay boyunca yeni ev hayvanları edinmekten kaçının.
- ▶ Kedi (*toksoplazmoz*), papağan (*psitakoz*), sürüngen ve tavuk beslerken özellikle dikkat etmeniz önerilmektedir.

Hayvanlara dokunurken nelere dikkat etmem gerekir?

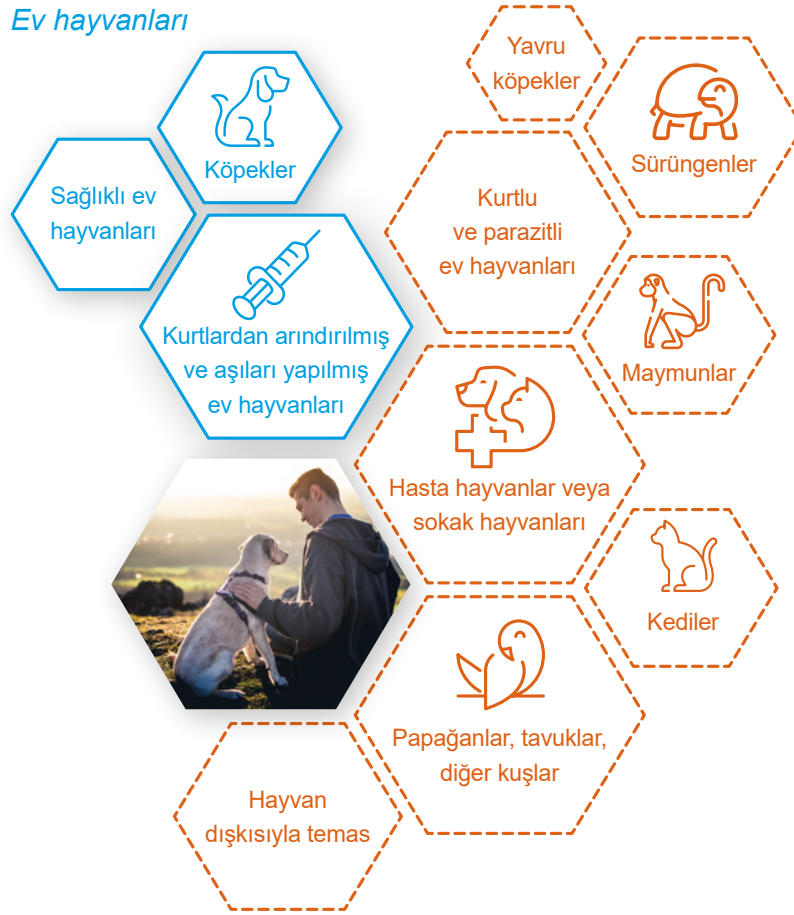
- ▶ Hayvanlarla temastan sonra ellerinizi iyice yıkayın ve gerekirse dezenfekte edin.
- ▶ Hayvan dışkılarıyla temastan (ör., kedi kumu temizlerken) ve kuşlara yakın olmaktan kaçının. Mümkün değilse, koruyucu eldivenler takın ve ağzınızı maske ile kapatın.
- ▶ Sokak hayvanlarıyla temastan kaçının.

Ev hayvanı beslemek yasak değildir! Ancak, uygun ev hayvanını seçmek ve yapabilecekleriniz ve yapamayacaklarınıza dair belirli önerilere bağlı kalmak enfeksiyon riskini en aza indirmenizi sağlar!

Hayvanlarla temas

Ev hayvanları

Vücut temizliği

Hangi vücut temizliği önlemleri alabilirim?

- ▶ Günlük kişisel hijyen, bakteri, viral veya mantar enfeksiyonları riskini azaltır (ör., idrar yoluyla bulaşan enfeksiyonları önlemek).
- ▶ Diş hijyeniniz konusunda dikkatli olun ve dişlerinizi günde en az iki kere fırçalayın/temizleyin.
- ▶ Vücudunuzu temizlerken kirli su kullanmaktan kaçınin.

Vücut temizliği

Enfeksiyondan kaçınmak için temizliğe ilişkin ipuçları

- ▶ Ellerinizi sabunla düzenli olarak yıkayın.
- ▶ Seyahat ederken veya dışarıda iseniz, yanınızda el dezenfektan spreyi taşıyın (kapı kollarına, alışveriş arabalarına vb. dokunduktan sonra ellerinizi dezenfekte edin).
- ▶ Yüzme havuzu veya saunayı kullandıktan sonra ayaklarınızı iyice dezenfekte edin.
- ▶ El sıkışmaktan kaçının.
- ▶ Küvette su doldurup uzanırsanız, sonrasında duş alın.
- ▶ Genital alanınızı idrar yoluna giren bağırsak bakterilerine karşı korunmak için önden arkaya doğru yıkayın.
- ▶ Su tesisatınızda (ör., duş) bakterilerin çoğalmasını önlemek için şebeke suyunu haftada bir kez en az 60°C sıcaklıkta ısıtın.
- ▶ Sadece hijyenik el havluları ve el bezleri kullanın (60°C'den yüksek bir sıcaklıkta yıkayın veya tek kullanımlık el bezleri kullanın).
- ▶ Dişlerinizi her yemekten sonra temizleyin; diş etinizde kesik oluşmaması için tercihen yumuşak diş fırçaları seçin.
- ▶ Tıraş olurken veya rutin tırnak bakımı sırasında kendinizi kesmemeye özen gösterin.

Enfeksiyonu önlemek için detaylı vücut temizliği uygulamalarını sürekli olarak gerçekleştirin!

Aşılamalar/Seyahat önlemleri

Nakilden sonra aşı yaptırabilir miyim?

- ▶ Nakil hastalarının bazı enfeksiyonlara karşı düzenli olarak kendilerini aşılatmaları (ör., **grip**, **zatürre**) önerilmektedir.
- ▶ Etkisizleştirilmiş aşılar konusunda araştırma yapın – etkililikleri *bağışıklık baskılayıcı ilaçlar* tarafından baskılanabilir.
- ▶ Canlı aşılardan (ör., **kızamık**, **kabakulak ve kızamıkçık**, **sarıhumma**, burundan gri aşısı vb.) hastada *bağışıklık baskılayıcı* tedavinin bir sonucu olarak zayıflamış patojen enfeksiyonuna neden olabileceğinden dolayı, nakilden sonra yapılmamaları gerekmektedir.

Aşılar/Seyahat önlemleri

*Dikkat: Klima sivrisinekleri uzak tutabilir ancak aşırı soğutma ve bakterilerin üreme riski olmasından dolayı sadece sınırlı kullanım önerilmektedir.

**Dikkat: Gündüz aktif olan sivrisinekler dâhi bulaşıcı hastalık taşıyabilirler.

Enfeksiyona karşı korunmak için düzenli aşı yapılması önerilmektedir!

İlave enfeksiyon koruma önlemleri

Seyahat ederken kendimi enfeksiyona karşı nasıl koruyabilirim?

- ▶ Yurtdışı seyahatinize başlamadan önce tedavinizi uygulayan doktorunuz veya tropik/seyahat ilacı uzmanı ile riskler konusunda görüşün.
- ▶ Sıtmanın yaygın ve hijyen koşullarının kötü olduğu (gastrointestinal enfeksiyonlar) bölgelere seyahat etmek genel olarak sizi yüksek enfeksiyon riskine maruz bırakır. Seyahat ilacı danışma merkezinden sıtma tabletleri konusunda bilgi talep edin.
- ▶ Sivrisinek kovucu, açık renkli ve uzun kıyafetler, klima ve sineklik gibi uygun koruyucu önlemler alarak seyahat ederken dâhi kendinizi koruyabilirsiniz.
- ▶ Çeşme suyu kullanılarak yıkanan salataların yanı sıra çeşme suyu içmekten ve çiğ gıda maddeleri, soyulmamış meyve ve sebzeleri tüketmekten kaçınin.
- ▶ Dişlerinizi çeşme suyuyla fırçalamayın, onun yerine sadece endüstriyel tesislerde doldurulmuş şişelerdeki suları kullanın.
- ▶ Gideceğiniz ülke için Ständige Impfkommission (Aşılama Daimi Komisyonu) (Ständige Impfkommission, STIKO) tarafından verilen mevcut aşılama önerilerini takip edin.

Belirli hijyen kurallarına ve koruyucu önlemlere uyar, yolculuğunuza detaylı olarak hazırlanır ve seyahat ilacı hakkında bilgi edinirseniz, seyahat etmenize engel hiçbir şey yoktur!

Günlük durumlarda alınabilecek diğer koruyucu önlemler nelerdir?

- ▶ Nakilden sonra, siz ve partnerinizin cinsel ilişki sırasında enfeksiyon riskini azaltmak amacıyla yıkanarak ve mümkünse, bireysel paketlenmiş yardımcı maddeler ve koruma kullanarak dikkat etmesi gerekmektedir.
- ▶ Cinsel yolla bulaşan hastalıklara yönelik riski en aza indirmek için tek bir partner (tek eşlilik) ile cinsel ilişki tavsiye edilir.
- ▶ Halka açık bir yerdeyken sık sık ellerinizi dezenfekte etmek gibi daha yoğun hijyen önlemleri alın.
- ▶ Bulaşıcı hastalığı olan bireylerle yakın temastan kaçınin.

Çeşitli Bilgiler

Tercihen düşük enfeksiyon riski olan yerleri tercih edin ve düşük enfeksiyon riski olan kişilerle temas edin!

Sözlük

Bağışıklık baskılama

Bağışıklık baskılama tedavisinde, vücudun kendi bağışıklık sistemi *bağışıklık baskılayıcı* adı verilen özel ilaçlarla yapay olarak baskılanır.

Psitakoz

Psitakoz, “papağan hastalığı” olarak da bilinmektedir ve hayvan dışkısından insanlara bulaşan grip benzeri belirtileri olan bulaşıcı bir bakteriyel hastalığı ifade etmektedir.

Toksoplazmoz

Toksoplazmoz insanlara bulaşabilen, kedilerde görülen global, bulaşıcı parazitli bir hastalıktır. Bağışıklığı baskılanmış bireylerde (ör., beyin iltihaplanması [ansefalit]) ciddi hastalıklara neden olabilir.

Daha fazla bilgiyi şuradan bulabilirsiniz: ...

AKTX Pflege e. V.

<http://www.transplantationspflege.de/>
(<http://www.transplant-care.de/>)

Arbeitskreis Nierentransplantation
(Böbrek Nakli Çalışma Kolu)

<http://www.nieren-transplantation.com/>
(www.kidney-transplant.com)

Auswärtiges Amt – Reise- und Sicherheitshinweise
(Federal Yurtdışı Ofisi – Seyahat ve Güvenlik Bilgileri)

[https://www.auswaertiges-amt.de/de/](https://www.auswaertiges-amt.de/de/ReiseUndSicherheit/reise-und-sicherheitshinweise)
ReiseUndSicherheit/reise-und-sicherheitshinweise

Bundesverband der Organtransplantierten e. V.
(Federal Organ Nakli Alıcıları Kuruluşu)

<https://bdo-ev.de/bdo/>

Bundesinstitut für Risikobewertung
(Federal Risk Değerlendirme Enstitüsü)

[http://www.bfr.bund.de/de/bewertung_](http://www.bfr.bund.de/de/bewertung_mikrobieller_risiken_von_lebensmitteln-674.html)
mikrobieller_risiken_von_lebensmitteln-674.html

([http://www.bfr.bund.de/de/assessment_](http://www.bfr.bund.de/de/assessment_microbial_risk_from_foodstuffs-674.html)
microbial_risk_from_foodstuffs-674.html)

Bundesverband Niere e. V. (Federal Böbrek Kuruluşu)

[http://www.bundesverband-niere.de/bundesverband/](http://www.bundesverband-niere.de/bundesverband/organspende/organspende-schenkt-leben.html)
organspende/organspende-schenkt-leben.html

([http://www.bundesverband-niere.de/bundesverband/](http://www.bundesverband-niere.de/bundesverband/organ-donation/organ-donation-gives-life.html)
organ-donation/organ-donation-gives-life.html)

Bundeszentrum für Ernährung (Federal Besin Merkezi)
<https://www.bzfe.de/>

Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung
(Federal Sağlık Eğitimi Merkezi)

[https://www.organspende-info.de/organ-und-](https://www.organspende-info.de/organ-und-gewebespende/arten/nierenlebenspende)
gewebespende/arten/nierenlebenspende

([https://www.organ-donation-info.de/organ-and-](https://www.organ-donation-info.de/organ-and-tissue-donation/types/living-kidney-donation)
tissue-donation/types/living-kidney-donation

<https://www.infektionsschutz.de/>
(<https://www.infection-protection.de>)

Bundesverband für Gesundheitsinformation und Verbraucherschutz – Info Gesundheit e.V.
(Federal Sağlık Bilgisi ve Tüketiciyi Koruma Kuruluşu – Sağlık Bilgisi)

<http://www.bgv-transplantation.de/danach.html>
(<http://www.bgv-transplantation.de/afterwards.html>)

Centrum für Reisemedizin (Seyahat İlacı Merkezi)
<http://www.crm.de/>

Deutsche Gesellschaft für Ernährung e. V.
(Almanya Besin Topluluğu)

<https://www.dge.de/>

Deutsche Gesellschaft für Nephrologie e. V.
(Almanya Nefroloji Topluluğu)

<https://www.dgfn.eu/>

Deutsche Gesellschaft für Tropenmedizin und Internationale Gesundheit e. V.
(Almanya Tropikal Tıp ve Uluslararası Sağlık Derneği)

<https://www.dtg.org/>

Deutsche Leberstiftung (Almanya Karaciğer Vakfı)
<http://www.deutsche-leberstiftung.de/>

Deutsche Stiftung für Organtransplantation
(Almanya Organ Nakli Vakfı)

<https://www.dso.de/>

Deutsche Transplantationsgesellschaft
(Almanya Nakil Topluluğu)

<http://www.d-t-g-online.de/>

Eurotransplant

<http://www.eurotransplant.org/cms/>

Avrupa Böbrek Hastası Federasyonu (CEAPIR)

<http://www.ekpf.eu/>

Uluslararası Nakil Hemşireleri Topluluğu

<http://www.itns.org/>

Junge Nierenkranke Deutschland e. V.
(Genç Böbrek Hastaları, Almanya)

<http://www.junge-nierenkranke.de/index.php?id=248>

Kuratorium für Dialyse und Nierentransplantation
e. V. (Diyaliz ve Böbrek Nakil Danışma Kurulu)

<https://www.kfh.de/>

Lebertransplantierte Deutschland e.V.
(Karaciğer Nakil Hastaları, Almanya)

<https://lebertransplantation.eu/>

Robert Koch Enstitüsü (Robert Koch-Institut, RKI)
www.rki.de

“FÜRS LEBEN” (HAYAT İÇİN) kuruluşu
<http://www.fuers-leben.de/>

Ständige Impfkommision (Aşılama Daimi Kurulu)
[https://www.rki.de/DE/Content/Kommissionen/](https://www.rki.de/DE/Content/Kommissionen/STIKO/stiko_node.html)

STIKO/stiko_node.html

Notlarınız için

Bu broşürün amacı sizi hastalığınız ve bunun günlük yaşamınızdaki yeri hakkında genel olarak bilgilendirmektir. Bu broşürdeki bilgilerin eksiksiz olamayabileceği gibi buradaki tıbbi içeriğin doğruluğuna dair de herhangi bir sorumluluk kabul edilemez. Lütfen hastalığınızla ilgili tıbbi konuları sadece ve ayrıntılı olarak tedavinizden sorumlu doktorunuzla tartışınız.

